

Til: Statsministerens kontor, Landbruks- og matdepartementet, Stortingsbenken i Trøndelag, Trøndelag bondelag og Bonde- og småbrukarlaget i Nord-Trøndelag, Statsforvalteren i Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune

Innherred, 1. mars 2024

Innherred regionråd – Innherred interkommunale politiske råd har behandlet innspill til Jordbruksforhandlingene i sitt representantskapsmøte. Innspillet oversendes partene.

Innspill til Jordbruksforhandlingene 2024, fra Innherred regionråd

Innherred Regionråd er et interkommunalt politisk råd for kommunene Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer og Snåsa. Trøndersk landbruk står for over 20 % av landets matproduksjon og innherredskommunene har ca. 30% av jordbruksarealet i Trøndelag. På enkelte produksjoner som svinekjøttproduksjon utgjør innherredskommunene ca 65% av trøndersk produksjon. Innherredskommunene er dermed en viktig region innen matproduksjon både regionalt og nasjonalt. Innherred regionråd har utarbeidet og vedtatt en felles næringsstrategi for regionen. I strategien under pkt om bioøkonomi, står følgende angående landbruk: Støtte opp om lønnsomhet, rekruttering og kompetansetiltak for landbruket og beholde den aktive bonden og skogbrukeren [Strategi for næring på Innherred \(custompublish.com\)](https://www.innherredregionrad.no/strategi-for-naering-pa-innherred)

Gjennom Hurdalsplattformen har regjeringen lagt føringer for en ny kurs i landbrukspolitikken. Inntektsnivået for bonden skal økes slik at inntektsgapet mot andre næringer lukkes. Inntektsopptrappingen fra jordbruksavtalen i 2022 og 2023 må videreføres også i 2024, dette for å sikre rekruttering til landbruksnæringa, for å opprettholde norsk matproduksjon, for å unngå at bønder som sliter med lønnsomheten i egen næring går ut av næring og bruk legges ned er inntektsopptapping nødvendig. Det har vært høy kostnadsvekst de siste årene på omtrent alle innsatsfaktorer, om ikke veksten på inntektssiden økes tilsvarende, er situasjonen alvorlig. Arbeidet med å utvikle en realistisk modell for å beregne bondens inntekt må snarest ferdigstilles på en måte som også hensyntar kapitalbehovet og avkastning på kapital i næringa, samt at leiekostnader på jord og kvote inngår i beregningsgrunnlaget.

Vekstsesongen 2023, var på Innherred preget av mye nedbør. Sammen med krig og internasjonal uro utfordrer dette matberedskapen. For å klare å nå målet regjeringen har satt på selvforsyningsgrad er landbruket avhengig av virkemidler som styrker den nasjonale matproduksjonen basert på vårt eget ressursgrunnlag. Jorda må tas vare på til produksjon av fôr og mat, og økonomiske virkemidler må innrettes for å nå målet.

INNHERRED REGIONRÅD

c/o Steinkjer kommune, Postboks 2530, 7729 Steinkjer. Tlf: +47 95 22 24 25, E-post: marit.moe@steinkjer.kommune.no

Besøksadresse: Rådhuset, Kongens gate 39, 7713 Steinkjer

Små og mellomstore bruk, men også større bruk, sliter videre med lønnsomhet for å kunne gjøre helt nødvendige investeringer i driftsapparatet. Lovpålagte krav om ombygging av driftsbygning for melkeproduksjon innen 2034, øker faren for at mange legger ned produksjonen i stedet for å ta investeringene med til dels betydelige låneopptak. Samtidig sliter også andre produksjoner med å fornye driftsapparatet for å legge til rette for godt dyrehold, fremover.

Følgende punkter spilles inn:

1. Inntektsmulighetene i landbruket må økes gjennom å videreføre inntektsopptrappingen som startet i 2022. Det må etableres en modell for beregning av inntekt, som gir sammenlignbare inntekter med andre grupper i samfunnet. Hensynet til kostnadsøkning på innsatsfaktorer må styrkes og avkastning på innsatt kapital må hensyntas for å gjøre helt nødvendige investeringer i driftsapparatet mulig. Samtidig med økte inntektsmuligheter må det føres en aktiv markedsregulering for å sikre balanse i markedet og landbruk over hele landet.
2. Velferdsordningene må styrkes for å gi bønder og deres familier og andre selvstendige næringsdrivende muligheter til ferie og fritid, i tillegg til å bidra til trygghet ved sykdom og fødsel.
3. Nytt pkt: Øke beredskapen. For å styrke beredskapen er det viktig å ha en så høy løpende produksjon som mulig, basert på norske ressurser.
4. Importvernet er en vesentlig forutsetning for å stimulere norsk matproduksjon og en forutsetning for å sikre matproduksjon og beredskap.
5. Investeringsvirkemidlene i landbruket må styrkes og være i takt med kostnadsveksten. Dette gjelder særlig i produksjoner som må gjennomføre store ombygginger for å fylle lovkrav. En prioritering av melkebrukene må likevel ikke gå ut over muligheten for å gjøre tilsvarende investeringer i andre produksjoner for å ivareta nødvendig dyrevelferd eller effektivitetsbehov. Rammene må derfor økes slik at det er tilgjengelige midler der det trengs og som bidrar til å redusere bondens kapitalkrav til det som kan forsvares av lønnsomheten i driften.
6. Kravene til et bærekraftig landbruk er skjerpet og dreneringsordningen er en viktig del av klima- og miljøvirkemidlene. Trøndelag har en del klimatiske utfordringer med vekselvis tørke og mye nedbør og det er derfor viktig med god drenering. God drenering bidrar til å: Øke kvaliteten på jordbruksjord, reduserer faren for erosjon og overflateavrenning til vassdrag og reduserer klimagassutslipp fra dyrkajord. Dreneringstilskuddet må økes.
7. Regionale miljøtilskudd må styrkes ytterligere for å stimulere og forsterke nødvendige tiltak for å redusere landbrukets belastning på naturmangfold og tilstand i norske vassdrag.
8. Tiltak til skog må styrkes for å sikre god virkeproduksjon og karbonlagring i skog. Skogen er landbrukets viktigste bidrag i samfunnets behov for å lagre karbon og det er fortsatt betydelig potensiale for å øke karbonlagringen i skog.
9. På Innherred er det flere initiativ der man ønsker å lage biogass av husdyrgjødsel. Tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg over landbruksavtalen oppleves å være for tilfeldig til at det utløser langsiktige investeringer. Dette er et husdyrintensivt landbruksområde. Når man også her sliter med å finne lønnsomhet for investeringen er det viktig å lage en langsiktig og forutsigbar støtteordning som ligger utenfor det politisk bestemte landbruksoppgjøret. Vi foreslår en støtteordning med dagens støttenivå som legges for 20 år framover med faste beløp som skissert i «forskrift om tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg».
10. Innherred har satset kraftig på lokalmat og denne utviklingen må fortsette. Rammene for kompetansenettverkene som støtter ytterligere satsing på lokalmat og andre tilleggsnæringer må styrkes for å øke verdiskapning innen tilleggsnæringer på brukene.

11. Kanaliseringspolitikken må styrkes med sterkere virkemidler slik at vi sikrer en produksjon som er tilpasset naturgitte forhold regionene imellom og innenfor regioner. Areal- og distriktstilskuddene beregnes med utgangspunkt i hvilken arealsone arealet ligger i. Det er et mål å utvikle et teigbasert system som skal erstatte dagens arealsoner. Da dette er en tidkrevende prosess, er det viktig å se på en justering/tilpassing innenfor dagens system med arealsoner, for å utjevne pris- og tilskuddsnivå ved ulike driftsforhold.
12. Utbygging og opprusting av en formålstjenlig infrastruktur er avgjørende for å sikre lokalt virke til skogindustrien på Innherred. Regionen er den eneste i landet som fortsatt har en komplett verdikjede i skogbruket. Det er svært stor interesse for å ruste opp og bygge skogsbilveger, men lave bevilgninger gjør at vi ikke utløser potensialet.

På vegne av Innherred regionråd – Innherred interkommunale politiske råd,

Med vennlig hilsen

Innherred regionråd

Marit Moe

Daglig leder

Tlf.: +47 952 22 425

Marit.Moe@steinkjer.kommune.no